

ARNOUT JASPERS

DE
STIK
STOF
FUIK

POLITICI IN DE BAN VAN DE ECOLOBBY

BLAUWBURG WAL

DE STIKSTOFFUIK

DE STIKSTOFFUIK

Politici in de ban van de ecolobby

Arnout Jaspers

ISBN 9789461853462

1e druk maart 2023

Vormgeving: Eric Jan van Dorp

Redactie: Andy Arnts

Illustraties: René van Asselt

Een uitgave van:

Uitgeverij Blauwburgwal, Amsterdam

info@blauwburgwal.nl

www.blauwburgwal.nl

Copyright©2023 Arnout Jaspers

Copyright©2023 Uitgeverij Blauwburgwal

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd in welke vorm dan ook zonder uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van de uitgever.

ARNOUT JASPERS

DE

**STIK
STOF
FUIK**

POLITICI IN DE BAN VAN DE ECOLOBBY

UITGEVERIJ BLAUWBURG WAL

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord door <i>Ronald Plasterk</i>	7
De stikstoffuik	11
Het succes van een serieprocedeerder	22
De natuur staat niet op omvallen	34
Uitsterven kan niet in Nederland.....	46
Crisis? Welke crisis?	55
Derogatie is geen sjoemelen, en de KDW is niet heilig	68
Almachtig AERIUS	75
De Kritiekloze DepositieWaarde	87
Chopperen, plaggen, afgraven en uitroeien	97
Het perspectief voorbij de stikstof	108
De weg terug uit de stikstoffuik	120
Nawoord door <i>Syp Wynia</i>	131

VOORWOORD

Het huidige stikstofbeleid heeft rampzalige gevolgen voor de samenleving als geheel, ondanks dat het volgens de regels van onze democratie tot stand gekomen is. Hoe dat kan? Het is niet ongebruikelijk dat er democratische besluiten worden genomen waarvan de exacte uitwerking niet wordt voorzien. We leven in een democratische rechtstaat, en in die twee woorden ligt een spanning besloten: de democratie stelt wetten vast (ook internationale verdragen worden als wet behandeld), en vervolgens zijn we een rechtstaat, wat betekent dat de rechterlijke macht concrete zaken toetst aan de wetten.

De reden dat de consequenties van wetten niet altijd ten volle worden voorzien, is bij uitzondering dat de wetgevende macht – regering en parlement – onvoldoende de consequenties heeft doorzocht. Maar vaker is de reden, dat zich na het vaststellen van een wet nieuwe, onvoorziene situaties voordoen. Vaak had de wetgever nadrukkelijk de bedoeling om een algemene regel te stellen en de individuele invulling te laten ontstaan via jurisprudentie – uitspraken in rechtszaken – omdat wetsteksten niet altijd recht doen aan individuele situaties.

En daar gaat het soms dramatisch mis. Dat komt deels door de toenemende invloed van internationale verdragen in combinatie met de huidige, betwiste praktijk dat activistische organisaties namens de burgers van Nederland rechtszaken kunnen aanspannen. Ze mogen dat doen zonder dat ze hoeven aan te tonen dat ze namens die burgers spreken. Denk hierbij aan Urgenda, Milieudefensie of actiegroepen voor het toelaten van asielzoekers. Daar komt bij, dat sommige rechters inderdaad vol trots hebben toegegeven dat ze een wet of verdrag een extensieve uitleg gaven, wat betekent dat ze de reikwijdte van die wet bewust ver hebben opgerekt.

Een extreem voorbeeld waarin deze combinatie van factoren de democratie volledig buitenspel zet en consequenties heeft die door

de wetgever beslist niet bedoeld waren, is het stikstofbeleid. De budgetten die de gemiddelde Nederlander via de belasting uit geeft aan het stikstofbeleid zijn in vergelijking met omliggende landen buitensporig hoog, de schade voor boeren, vissers, woningbouw, consumenten, kortom voor de hele samenleving is ongekend. Daarbij is gebleken dat de gemiddelde politicus, inclusief de betrokken ministers, als alfa's geen enkel idee hadden waar ze over spraken. Ze wisten het verschil niet tussen stikstof en CO₂, maar ook niet tussen een element en een verbinding, laat staan tussen een kation en een anion.

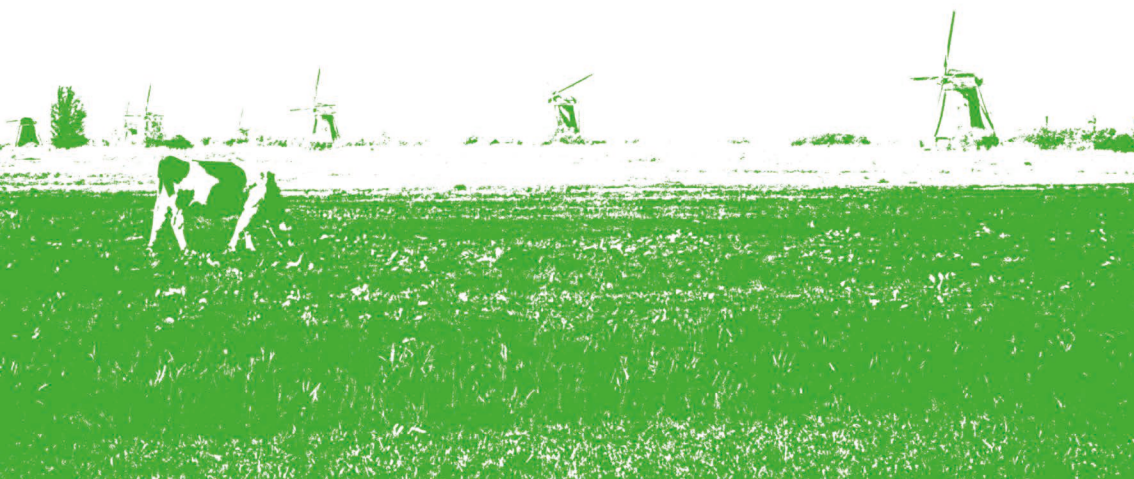
Er is nauwelijks kritiek geweest op de kern van het stikstofbeleid van dit kabinet. En het is in de kern een krankzinnig beleid, omdat de stikstofuitstoot de afgelopen dertig jaar niet is toegenomen, maar juist met een factor drie is afgenomen, en er dus werkelijk geen enkele reden is voor panische ingrepen. Terwijl de acute noden in andere sectoren van de samenleving immens zijn, worden hier tientallen miljarden euro's weggegooid.

De enkeling die in de alfahel het betahoofd koel hield en vanaf het begin nuchter en kritisch is geweest, is de fysicus en wetenschapsjournalist Arnout Jaspers. In dit verstandige boek vol nuttige feiten toont hij de absurditeit van het beleid aan. Jaspers heeft geen enkel belang bij de zaak, en wordt uitsluitend gedreven door een aanstekelijke verbazing, die al snel overloopt in verontwaardiging over zo veel onbenulligheid en knulligheid. Dit boek staat tjokvol feiten, en iedereen zou het moeten lezen, zeker elke politicus of politiek geïnteresseerde. Na het lezen van dit boek kun je onmogelijk nog voorstander zijn van de huidige stikstofplannen van het kabinet.

Ronald Plasterk

Amsterdam, 19 januari 2023

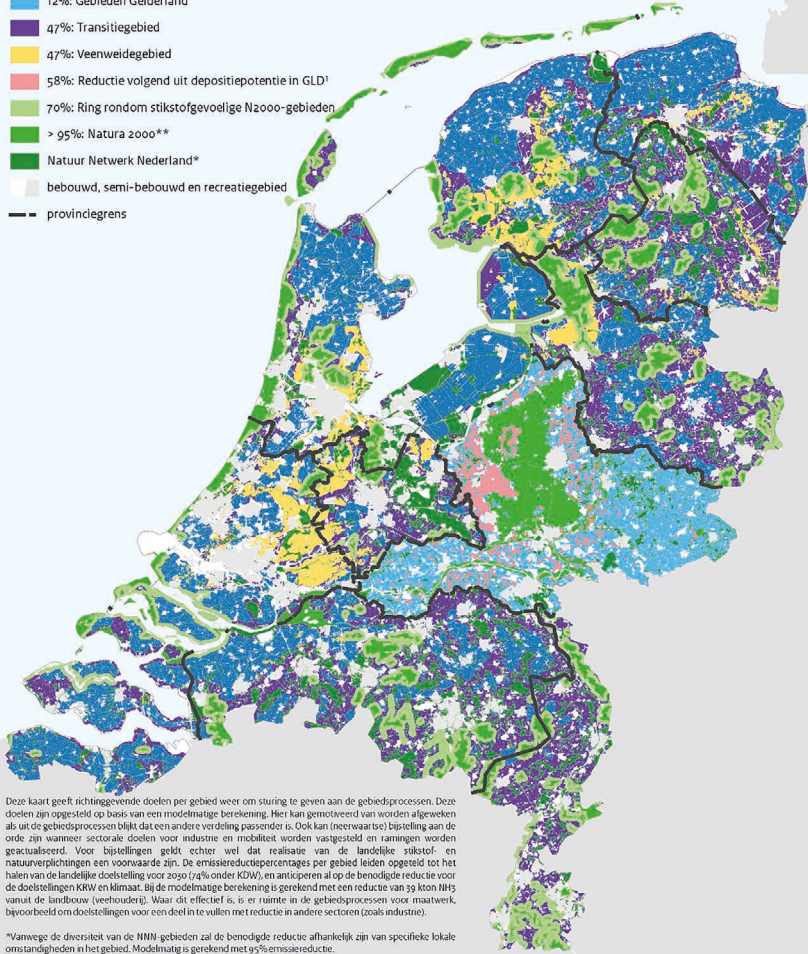
DE STIKSTOFFUIK

De stikstofkaart van Van der Wal die boeren nachtmerries bezorgt

Richtinggevende emissiereductiedoelstellingen per gebied

- 12%: Gebieden met minder beperkingen vanuit water, bodem, natuur en stikstof
- 12%: Gebieden Gelderland
- 47%: Transitiegebied
- 47%: Veenweidegebied
- 58%: Reductie volgend uit depositiepotentie in GLD¹
- 70%: Ring rondom stikstofgevoelige N2000-gebieden
- > 95%: Natura 2000**
- Natuur Netwerk Nederland*
- bebouwd, semi-bebouwd en recreatiegebied
- provinciegrens

Deze kaart geeft richtinggevende doelen per gebied weer om sturing te geven aan de gebiedsprocessen. Deze doelen zijn opgesteld op basis van een modelmatige berekening. Hier kan getoeterd worden of doelen afgeweken als uit de gebiedsprocessen blijkt dat een andere verdeling passend is. Ook kan (meerwaarts) bijstelling aan de orde zijn wanneer sectorale doelen voor industrie en mobiliteit worden vastgesteld en ramingen worden geactualiseerd. Voor bijstellingen geldt echter wel dat realisatie van de landelijke stikstof- en natuurverplichtingen een voorwaarde zijn. De emissiereductiepercentages per gebied leiden opgeteld tot het halen van de landelijke doelstelling voor 2030 (74% onder KDW), en anticiperen al op de benodigde reductie voor de doelstellingen KRW en klimaat. Bij de modelmatige berekening is gerekend met een reductie van 59 kton NH₃ vanuit de landbouw (veehouderij). Waar dit effectief is, is er ruimte in de gebiedsprocessen voor maatwerk, bijvoorbeeld om doelstellingen voor een deel in te vullen met reductie in andere sectoren (zoals industrie).

*Vanwege de diversiteit van de MNN-gebieden zal de benodigde reductie afhankelijk zijn van specifieke lokale omstandigheden in het gebied. Modelmatig is gerekend met 95% emissiereductie.

**N2000-gebieden die zich kenmerken als (grote) wadden, zoals Waddenzee en IJsselmeer, zijn niet geactualiseerd op de kaart. De richtinggevende doelen zien in hoofdzaak namelijk toe op reductie van emissie afkomstig van activiteiten op land. In deze gebieden is modelmatig gerekend met 95% reductie.

In MNN en Natura 2000-gebieden kunnen (agrarische) activiteiten bewust onderdeel zijn van bijvoorbeeld (agrarisch) natuurbeheer. Waar dat het geval is en ook in de toekomst passend is, is ruimte om hier in de gebiedsplannen rekening mee te houden.

[1] Betreft een combinatie van emissiereductie van 80% voor stallen en 18% voor veld.

0 25 50 km

HOOFDSTUK 1

De stikstoffuik

De overheid heeft zichzelf vastgedraaid in absurd beleid dat enorme schade aan Nederland aanricht

Aan de talkshowtafel:

- * *De Nederlandse natuur staat niet op omvallen.*
- * *De stikstof‘crisis’ houdt op bij de Duits-Nederlandse grens.*
- * *Stikstof is een onmisbare en vaak schaarse voedingsstof voor alle planten.*

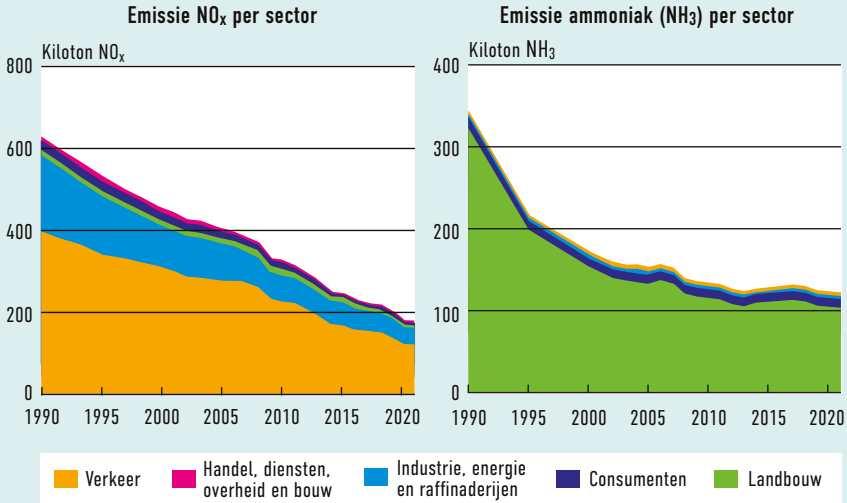
Ooit zullen journalisten en historici op deze stikstofcrisis terugkijken en zich hoofdschuddend afvragen: hoe heeft zo ver kunnen komen? Hoe kon een welvarend, democratisch land zich vanaf 2019 steeds verder in deze noodlottige fuik laten trekken?

Veel politici en een groot deel van de bevolking geloven oprecht dat Nederland dreigt te stikken in de stikstof. Ze denken ook dat de enige uitweg uit deze fuik is, om onze eigen landbouw te onthoofden en onze industrie en transport te kortwieken. En zolang dat niet is gebeurd, is er geen ‘stikstofruimte’ en moet dit land in een stikstof-lockdown blijven.

Over tien of twintig jaar zullen we dat des te verbazingwekkender vinden, omdat Nederland hier volkomen alleen in staat; geen enkel ander EU-land voert een stikstofbeleid dat zo radicaal en zo fnuikend voor de eigen maatschappij is als Nederland.

Emissies van NO_x en ammoniak zijn sterk gedaald sinds 1990

Landbouw en verkeer hebben de grootste bijdrage geleverd aan het terugdringen van de uitstoot.

De uitstoot van stikstof is in Nederland sinds de piek in de jaren negentig al met een factor drie teruggedrongen. Daardoor zal ook de stikstofdepositie in Natura2000-gebieden sterk gedaald zijn. Het stikstofbeleid van minister Van der Wal eist een verdere halvering uiterlijk in 2030.

Bron: Emissieregistratie

Hoe is het in 21^e-eeuws Europa mogelijk, dat boeren aan deze kant van de Nederlands-Duitse grens door hun eigen overheid worden bedreigd met dwangsommen, onteigening en beroepsverbod, terwijl boeren een kilometer verderop, aan de andere kant van de grens, gewoon verder mogen met hun bedrijf? En dat, terwijl onze heersende politieke kaste bij hoog en bij laag volhoudt dat Nederland dit doet omdat het moet van Europa?

Wie had nog maar een jaar geleden kunnen bedenken, dat het nu al routine is voor influencers, cabaretiërs en politici om boeren quasi-racistisch te stigmatiseren? Demonstranten heten bij elk incident 'terreurboeren' en de hele beroepsgroep wordt met het grootste gemak weggezet als milieuvervuilers, natuurvernielers en dierenbeulen.

Verontrustend is ook, hoeveel mensen inmiddels overtuigd zijn geraakt dat alle kunstmest, bestrijdingsmiddelen en export van landbouwproducten door en door slecht zijn. Terwijl het daardoor juist mogelijk wordt gemaakt om een wereldbevolking van 8 miljard en op den duur 10 miljard mensen te voeden.

Spraakverwarring om een agenda door te drukken

Eigenlijk zou een parlementaire enquête moeten reconstrueren hoe we de afgelopen vijftien jaar in deze fuik beland zijn. Schot voor de boeg: dit is wat je krijgt, wanneer je als overheid milieclubs, natuurorganisaties en fundamentalistische ecologen ruim baan geeft. Zo is biodiversiteit een afgod geworden waarvoor alles moet wijken, ongeacht de sociaal-economische kosten.

De spraakverwarring over de Nederlandse stikstofcrisis is enorm. Die wordt ook bewust in stand gehouden door politici en belangenclubs die proberen zo hun agenda door te drukken, zoals het halveren van de veestapel en het steeds verder uitbreiden van een specifiek soort wensnatuur in Nederland.

Deze strijdpunten passen in een nog bredere agenda, die stelt dat de westerse economie en maatschappij de wereld naar de afgrond voeren en dus totaal op de schop moeten. In die nieuwe, ‘duurzame’ maatschappij is überhaupt geen plaats meer voor het consumeren van vlees of zuivel, noch voor vliegvakanties of fossiele brandstoffen. Hoe je ook over zulke kwesties denkt, de stikstofcrisis in Nederland is in dit verband niet meer dan een breekijzer dat wordt misbruikt ten bate van die agenda.

Voor alle duidelijkheid:

- De stikstofcrisis gaat *niet* over uw gezondheid.
- De stikstofcrisis heeft *niets* te maken met klimaatverandering.
- De stikstofcrisis wordt niet afgedwongen door Europese regels.
- Door de stikstofcrisis gaat de natuur in Nederland *niet* omvallen. Niet over een jaar en ook niet over tien jaar. Overbelasting met stikstof is nadelig voor een deel van de natuur in Nederland, maar herstel blijft in principe altijd mogelijk.